

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 963

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. I. Pars II. Wien 1794.

2393

ASCETIC.

DCXXVII.

720 Codex chartaceus germ. Sec. XVII. Folior. 10. 4. Meditacionem rhythmis inclusam de Vita et Morte Servatoris compleatur, cui Titulus: *Christliche Be trachtung über die Geburth, Leben, Leyden und Sterben, Auff erstebung unnd Himmelfarth un-*

2394

fers Christ - neu - geborbnen Jesu leins &c. Autor Petrus Meisnerus Sorbigenis Saxo Phil. Studiosus inscribit Leopoldo I. Imp. ait que, se Viennae ope PP. Benedictinorum ad Sacra Catholica transgressum, nunc voti reum Romam cogitare, unde viaticum flagitat. Poematii initium est:

*Was war die ursach dann, dass Jesus du verlassen
Den boben Himmels Saal! mein Sinn es kaum kan fassen;
Die über grosse gunst, und unerbörte lieb
Die war es, die zu uns dich in den jammer trieb. &c.*

Nempe

*Ut Versus faceret.**Paupertas impulit atrox,*

DCXXVIII.

348 Codex membraneus lat. Sec. XIII. Folior. 168. f. per duas columnas nitide scriptus, rubricisque enotatus, olim ecclesie sancte marie uirginis in ruomerstorph continet I. Gebenonis O. Cisterc. Prioris in euerbach Speculum futurorum temporum seu Pentachronon contractum ex Revelationibus seu Vaticiniis Hildegardis Virginis Abbatis in Monte S. Ruperti prope Bingiam anno 1178. defunctorum. Praeit Gebenonis Epistola ad remundum scolasticum et reinerum canonicos Sandi Stephani in moguntia, in qua nominat Librum Sciuias, Librum diuinorum operum, et Epistolas Hildegardis, e quibus sua traxerit. Sequitur Prologus alter, et

Admonitio: *De eo quomodo Sancte bildigardis obscure et inusitato stilu loquitur. Demum: Incipit prophetia Sancte bildigardis de quinque futuris temporibus que ceperunt anno domini. M. C. secundum quod ipsa dicit in quodam loco. Post incarnationem inquit anno M. C. doctrina apostolorum et ardens iusticia quam in christianis et spiritualibus constituerat tardare cepit. et in hesitationem uertebatur. Opus jam indicatum Codd. aliis.*

II. fol. 42. p. 2. Incipit Liber epistolarum sancte hildegardis virginis. Epistolas ad Hildegardem undique datas cum ejus Responsis publici juris fecit, quod non notat Foppenius in Bibl. Belg. Canonicus Antverpianus Justus Blanckvualt 1566. Colon.

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 963

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. I. Pars II. Wien 1794.

2395

C O D I C E S

2396

4. descriptas, ut ait, manibus propriis ex *Archetypo*, quod in monasterio in Monte S. Roberti prope *Pingam* sancte adseruatur. Mutilum sane oportuit esse 'Αξετυπον' istud, si cum Exemplo nostro contendas. *Epistolas* ille dedidit CIII. reimpressas in *Bibl. PP. Lugd. T. XXIII. p. 537.* Codex noster offert CCLXXII. ascetici quidem omnes argumenti; cum tamen *Fabricio* in *Bibl. med. et inf. Lat. L. VIII. p. 262.* visum fuerit *Indicem Personarum*, quae piam Matronam adpellarunt, texere, Lectori non ingratum fore putem, si *Indicem* hunc auxero, non quidem ad Alphabeti seriem, sed ad eum, quo se *Epistole* in *Codice* excipiunt, ordinem. Id modo molestatum, quod *Scribentium* nomina paene semper non nisi prima litera expressa fint, quam igitur, ut incertam, nequidem adjicio. *Abbes Venburgensis. Eluacensis. in Mullenburnen. S. Michaelis in Babenberch. Berthodus Zynnidensis. in Salem. de S. Euchario. Bosonis ville. de Zyber. Nicol. in Halesburnen. Simul Abbes Melleuallis, Cari Loci, Clari Fontis, Charitatis et Bethaniae. Abbas de Eberbude. Richard. in Sprincherbach. S. Wilhelmi. Prepositus de flanheim. Prelatus Wilhelm. in begennehe. Frater de uestcera. Frater in eluestat. Prouisor in Selboth. Prepos. in Herde. Prouis. Ord. S. Aug. in Hamelen. Prelat. in Wardegos. Prepos. in Mideresdorf. Frideric. Prepos. in valle dei. Prelat. in Kappenberch.*

Prepos. de sancto Uidore in Mogontia. In Confluentia. S. Andrei in Colonia. Erphordie. De Domo in Mogontia. Belderic. S. Simonis in Treueri. In Knethstede. In Bunna. Abbatissae Adelheid. in Gandernheim. In Erkenrode. In Wetderwinkele. De Altbena. In Altuuich Traiect. dioc. In Zyringim. Priorissa inferioris Monast. S. Marie Ratisb. Abbatissae in Zoyfungun. In Gerbestetde. In monte S. Ciriaci Erphordie. In luoboldesberge. Priorissa in Widergoldestorf. Abbatissae de Crouchdal. In Babenberck. Ueteris Monasterii moguntine ecclesie. Priorissa in Melofstat. Abbatissae superioris monasterii Ratispon. In Missim. Loci sanctarum uirginum Colon. ecclesie. De Dydenkirchen iuxta Bunnam. Magistra Sororum anternacensium. Magister de Traiecto. Sacerdotes duo de Ruthdelingun. Sacerdos Treueris. Frater de Otterburch. Magister Parisiensis. Decanus de S. Martino eccl. mogunt. Monachi in Mulinburnin. De Ebra Cistercienses. Quidam Westfionensis. Canonicus Traiectens. Sacerdos magister hospitalis in lutherin. Fratres S. Michaelis in Sigeberch. Monachi in byrsaugia. In Eberbach. Prior de Wililda. Sorores Zwifildenses. Prior et Conuentus de Monte S. Disibodi. S. Eucherii in Treueri. Prior et Congregatio Cisterciensium. Fratres sub defensione S. Martini. Fratres Cenobii S. N. in amerbach. Conventus proprius Sororum in Monte S. Ruperti. A. Prior

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 963

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. I. Pars II. Wien 1794.

2397

ASCETIC.

2398

Prior et Congregatio fratrum. Coenobium Hummense. Praeter alias Epistolas adesores, ad quas omnes Hildegardis respondit, et non raro sat acriter, ut maxime memini in literis ad Abbatisam in Zoyfungun fol. 88. p. 2. Ex quibus omnibus patet, quanta fama, quantaque auctoritate Sanctionalis haec Femina aevio suo floruerit.

III. fol. 151. *Incipit uita Sancti Ruopperti confessoris. Vitam hanc Ruperti s. Roberti Ducis olim s. Comitis Palatini ad Rhenum ab Hildegarde, in cuius Coenobio ossa ejus quiescebant, conscriptam, mutilam edidit memoratus supra Blanckuaultus, nemque insuper cum Sermone Hildegardis ad Congregationem Sororum suarum, ut ibi inscribitur. Pleniorum post Job. Bussaeum et Nic. Serarium representarunt Bollandiani ad diem 15. Maji T. III. p. 504. neque ulli alteri Opusculo illigatam. At vero in Cod. nostro partem facit Responsi, quod Hildegardis dedit ad Epistolam Helengeri Abbatis de Monte sancti Disibodi. Neque id recte, cum Helengerus non Ruperti, sed Disibodi Vitam ab Hildegarde sibi enarrari petierit. Disibodi igitur Vita, quae in Cod. ut videbitur, postrema est, Helengeri Epistulae continuo subjici ab Librario debebat. Quod cur non factum, difficile est dispicere. Responsum porro mox memoratum sic infit: Cum creature per iussionem dei processerunt. plurime stelle que in-*

numerabiles in lumine tunc fuerunt &c. et post 3. columnas in his verbis: ad bonorem dei frequenter se inclinat, perfecte coincidit cum Blanckuaulti supra dicto Sermone ad Congregationem Sororum, in quo partim Symbolum Athanasio tributum exponitur, et dein ad vitam S. Ruperti descenditur; cum enim Hildegardis dixisset, Ecclesiam a Deo bonis operibus et virtutibus ornatam fuisse, subdit: Sic et in electo suo scilicet beato Ruoperto deus fecit, quem in infancia sua totum (gratia) perfudit &c. Atque ab hinc Codex cum Bollandianis consonat usque ad ea verba: per nosrecio nostro comparaimus, quibus ii finiunt, Nostro per unam et dimidiam col. in laudes Ruperti, adclamacionesque ultra procurrente, hoc tandem termino: O beatissime Ruoperte qui in flore etatis tua non produxisti nec portasti uicia dyaboli. unde naufragum mundum reliquisti! nunc intercede pro famulantibus tibi in deo.

IV. fol. 156. Excessus quidam mentis pariter, ut opinor, ad Hildegardem pertinens, licet eum in Revelationibus Coloniae 1628. f. editis non inveniam. Incipit absque titulo: Et iterum audiui uocem de celo sic in alio modo dicentem. Primus sonus ita permanxit &c. Multa in laudem B. V. Finis: et aduersa que predixa sunt uobis aderunt.

V. fol. 161. *Incipit uita Sancti Disibodi episcopi. Initium: In mystica uisione ut deus uoluit propter*

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 963

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. I. Pars II. Wien 1794.

2399

C O D I C E S

2400

ter petitionem et iussionem prelatorum meorum scilicet belengeri abbatis cunctorumque uestrum in prefato monte beati disibodi deo famulancium &c. Vides, quod supra monui, non *Ruperti*, sed *Disibodi Vitam Epistolae Helenegeri* subjici debuisse. Extat ea T. I. Julii ad diem 8. p. 588.

*In celesti yerarchya
iubilus cum Synphonya
festi dat inditia*

Seculo, ut videtur, XIV. exarata est.

DCXXIX.

747 Codex membraneus lat. Sec. XIII. Folior. 119. 8. luculente, sed non una manu perscriptus complectitur *Hildegardis Virginis*

1. *Ad seculares homines*. fol. 1.
2. *Anastasio Apostolico*. f. 9. p. 2.
3. *Danieli bragensi episcopo*. f. 12. p. 2.
4. *Ruothardo eberbacensi abbatii*. f. 14.
5. *Guntero spirensi episcopo*. f. 15.
6. *Dietbtero abbatii de mulenbrunnun*. f. 16. p. 2.
7. *Sophie abbatisse*. f. 20.
8. *Bernardo et Gregorio Cardinalibus*. f. 20. p. 2.
9. *Sibille trans alpes*. f. 22.
10. *Congregationi Andernacensi*. f. 22. p. 2.
11. *Friderico regi*. f. 25. p. 2.
12. *Monacho de monte*. f. 26.

apud *Bollandianos*, quorum judicium de mysticis ejusmodi *Visionibus* facile prudens quivis suum faciet. Adi *Commentarium praev.* §. II. p. 583.

Adhaeret Codici *Sequentia De Assumpcione sancte Marie notis musicis instruta*, cuius initium:

*Quo marie super celos
ascendenti canit melos
celorum militia &c.*

Antistitiae in Monte S. *Ruperti* prope *Bingiam* a. 1178. ad Superos translatae *Epistolae CLXVI.* Dedimus Cod. praeced. *Epistolae Aliorum et Hildegardis apocalypses CCLXXII.* In praesenti solum *Hildegardinae* exhibentur, quarum Index hic sequitur:

13. *Henrico episcopo de Bevez.* f. 27.
14. *Otdoni abbatii*. f. 27. p. 2.
15. *Abbatii de sancto emmeramo*. f. 28.
16. *Richardo preposito de undenesdorf*. f. 29.
17. *Uodalrico Canonico augustensi*. f. 30.
18. *Hermanno episcopo constantiensi*. f. 30. p. 2.
19. *Cuidam homini*. f. 31.
20. *Dietmaro abbatii de sancta Waltburga*. f. 31.
21. *Manegoldo abbatii de birsaugia*. f. 31. p. 2.
22. *Luthgardi comitissae de nifum*. f. 32.